

Hétfő

Junius 21.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

1846. első félév.

26.

4-ik évfolyam.

Ez ÉRTESÍTŐ, melyben adás-vevés, kereskedési- gazdasági 's más illyes hirdetémények közöltetnek, Debreczenben minden hétfőn, Nagy-Váradon csütörtökön jelenik. — Fél évi előfizetés házhoz küldve Debreczenben 's Nagy-Váradon 1 — postán bár hová 2 — for. ezüstben. Előfizetni lehet mindenkor a' Tudakozóintézetben.

Ezen Junius hó végével **AZ ÉRTESÍTŐ'** folyó 1846-diki év első félévre volt előfizetése bevégeződvén, a' Julius hó 1-ától kezdendő második félévi

E L Ó F I Z E T É S R E

helyben házhoz küldve 1, postán bár hová két ezüst forintdíj mellett a' t. cz. közönség alázatos tisztelet 's kérelemmel felszözlittatik. — Előre rendelkezetni iránta mind két városbani tudakozó intézetben, — ugyszinte az előfizetési iv az intézet megbízottja által köröztetni fog.

A' postai lapok iránt: bár többnyire egész évi előfizetéssel szerencsételtünk, hanem a' csak félévre előfizettek, mentől korábban, de legfelyebb Augustusi debreczeni vásárok a' díjít béküldení kegyeskedjenek.

Regyes pártfogásért esdő mind két városbani tudakozó intézet.

(D.) Bérbeadandó lak.

Debreczenben, Nagy-Csapó utca elején, az úgynevezett Hagymatérén, t. cz. Molnár Sámuel úr 10-dik szám alatti házában — külön — két szoba, konyha, pincze, záros padlás, 1-ső Juliustól kiadó.

(D.) Egy úti kalaptartó bőrből.

a' benne volt kalappal és egy **F. K. 6.** számú zsebhendővel Junius 3-an Derecske és NVárad között elveszvé, — a' ki rólla valamit tudna, vagy megtalálta volna, jelentse a' tudakozó intézetnél, jutalmat veendő.

(D. 60.) FIGYELMEZTETÉS.

Egy becsületes szülőktől származott tiszta ifjú Debreczenben fűszer-kereskedésbe inasul kerestetik, melyre is mentől előbbi bejelentést elvár a' debreczeni tudakozó intézet. —

(NV.) Nagyszerű tűzljáték

egészen újszerűzettel, 's a' navarini tengeri átközelet ábrázolva, alább irt által, NVáradon az úgynevezett R é d e y kertben, **Vasárnap, f. évi Junius 28-kán** fog előadni. — Melly műllyezre a' t. cz. közönséget tisztelettel meghívja

F i s c h e r A n t a l.

(D. 58.)

HIRDETÉS.

(2. 3.) (NV. 89.)

(2. 3.)

Szabad királyi Debreczen városa részéről közhírre tételek, hogy birtokához tartozó következő haszonvételek, úgy mint a' piaczi jövedelem a' belső vámmal és vásári bizonytalan jövedelemmel öszvekötvé, pálinka méretés, Szikgati cserépretés, Gilanyi, Szarvas, másképen Ponyvás, Szeles külső vendégfogadók, mint idegenek által is kibérelhetők, folyó évi Augustus 6-án; a' begányi csapások, Hatvan utcai, Mester utcai, Péterfiai, Csapó utcai, Morgó nevű, Rongyos vagy Várud utcai, Miklós utcai, Bárány nevű, Nyulás, Epresherti, külső vásári Cserrepes és Nádas korosmak, a' baomvásár álláson lévő 1-ső és 2-dik köpönczek, és a' Csapó utcai külvároson lévő Szarvas, másképen Csicsogó nevű csapások Septembertől, az évi November 1-sőjétől kezdve egy másuttan következő évekre a' város gazdasági hivatal szobájában árverés útján a' többet igényróknek ki fognak adni; a' haszonbéri feltételek a' levéltári kiadói hivatalnál előlegesen megduhatók lévén.

(NV. 87.)

Eladó ház.

(2. 3.)

Várud Olasziban, az úgynevezett Jakabffy- vagy Fehér papok sikatorában fekvő Szervánszky féle ház, melyben 3 szoba néhány apróbb hordóra való pincze, 3 külön fedél alatt álló kamara van, ezenel eladóra vétetik. Tulajdonos Jahab Mihály levéltárnok úr, a' vételbeli summanak csak felét kívánja letétetni, másik felét, ha a' vevőnek úgy tetszik, nálla törvényes kamat, a' a' ház lekötése mellett, egy évig meghagyja. Kinek vevő szándéka lenne, magát a' tudakozó intézetben jelentetheti.

(NV. 88.)

(2. 3.)

Alulírtnak van szerencsése tisztelettel jeleníteni a' nagy érdemű közönségnek, hogy a' már 24 év óta folytonosan asztalos munkákkal jól megrakott tára, a' kis piacon t. Kovács József úr háza alatt, az aranykereszt című győgytar szomszédságában. melyben a' legújabb bécsi divat szerint, a' maga tulajdon műhelyében készült sifonerek, spanyol náddal kötött ebédlőbe való székek, pamlag eleibe való nagyobb s' kisebb divatos asztalok, nem különben párizsi divatú nagyobb s' kisebb ebédlő asztalok, széles hűző kerek és szögletes kettős asztalok, ötmellő s' író almáriumok, ruhátár és pohárszékek, dió és cseresznye fa ágyak, új divatu párkányos és sima fényesített, valamint festett kisebb s' nagyobb **koporsók**, nem különben mindenféle festett házi bútorok, mosótekenők, mangurlok t. e'f' mindenkor bő mennyiségben, lehető jutalmas árért készen kap hatók, a' mely bútorokat pedig a' ből, szűk voltamiatt, bé nem fogadhatna, a' bőlthoz közel a' maga házával Körös közán feltalálhatók. A' nagy érdemű mélyén tisztelt közönség

alázatos szolgálja

ns Nagy József

NVáradi polgár és asztalos mester.

Városunk f. évi Octóber 15-dikétől gazdagulni fog elvégre egy olly intézettel, melynek hiánya itt nagyon éreztetett, — egy igen tapasztalt nevelő t. i. felsőbb helyről nyert engedelmével fogva olly oktató és nevelő intézetet fog főlállítani, melyben nőgyermekeknek szükséges minden tanulmányokon kívül a' magyar, német és francia nyelv szabályszerűleg fog tanítani; mely nyelvek utóbbikának gyakorlati megtanulása az által fog könnyíteni, hogy egy francia nő csak e' nyelvbeni társalgásra van fogadva; valamint a' többi nyelvek alapos tanítására is külön külön egyének lesznek alkalmazva.

Hasznos és finomabb kézimunkák mellett valóságos erkölcsstudomány, rajz és zene tanítatnak, 10 szobából álló lakhely a' növendékek művelésére elegendő helyet kínálkoznak, egészség tekintetben legcz' ismerűben fog használtatni; élelmezés, lak és tanításért zene és táncz nélkül igen mérsékelve 200 pfra van alapítva, az évi díj a' két utóbbival 260 pfra. — Bővebben értesülhetni (levelekben bérmentve) a' tudakozó intézet által.

(D. 57.)

Árverés.

(2. 2.)

A' Kis Imre örökösének Debreczenben piacz utszai 1830 dik szám alatti szeglet házak, melynek belső telekje 818 öl, ház után való földje 120 öl f. h. 23. napján d. u. 3 órakor árvereltetni fog.

(NV.)

Bérbeadó lak.

(2. 3.)

NVáradon, n. magyar utcán; Angyalffy András házával 4 szoba, konyha takaréktűzhellyel v. a' nélkül, kamara, pincze, záros padlás, 5 lóra istálló, szin, 1-ső Juliustól kiadó.

D. 53.) **Nyíregyházi sóstól fürdő.** (3. 3.)

Alulírt tisztelettel értesíti a' t. cz. debreczeni s' környéke közönségét, melynek különös pártolásával a' nyíregyházi sóstói fürdőnek dicsekedhetni eddig is szerencsése vala, hogy miután részszertint a' tulajdonos ns város, részszertint alulírt által a' sóstói fürdő körül ez idén több rendbeli tetemes javítások történtek, nevezetesen pedig a' vendég-szobák is (tal megszereltették). — alulírt azon kedvező helyzetben van, miszerint nagyon tisztelt vendégei megrendelésüket nem csak legillendőbb áron, de legpontosabb kiszolgálattal is teljesíteni képes, — egyszer smind tudatni kívánja a' t. cz. közönséggel, hogy a' vendég-szobák iránt jó előre méltóztatásnak legkevesebb két pengő forint foglaló küldésével becses megrendelésüket tudatni, — a' megrendelt szobák csupán harmadnapig állandók várakozás alatt; azontúl a' netalán elkesés esetében, másnak kiadandók. Kelt Sóstói fürdőben Majus 30-dikán 1846.

Mató András,
haszonbérlo.

(NV.)

Hövetkező Sarlós vásár NVáradon jövő hó Julius 15-dikén fog megtartatni.

(NV. 90.) **ÁRVERENDŐ JAVAK.** (1. 3.)

N. Szalonta m. városában, néhai börtös kereskedő n. Kiss Szabó Miklós árvaít illető alább megnevezendő vagyonok, a helyszínén f. évi Julius 23-dik 's több következő napokon tartandó árverésen fognak becsült áron kezdve a többet ígérőknek eladatni; jelenen:

a) Szalontán, a' piac' legszebb részén fekvő udvartelek, a' rajta cseréptetők alá téglá fallal épített új állapotban lévő lakháza, mellyben vagyon egy nagy bört, 3 lakszoba, 1 konyha, kamara, pincze és az udvarán még egy alsó épület köből szinte cseréptetőre, két szoba, egy konyha, 8 lóra való istálló, szekér-szín, — cseréptetők köllabokon álló nagy tengeris új göré; egy kis kerttel. —

b) Börtbéli mindennemű rőtös helmék, fűszerek és vaseszközök.

c) Házi bútörök, u. m. nyoszolyák, kanapék, székek, asztalok, 's a t.

d) A' szalontai határon egy darabba 8 köllös szántóföld, a' rajta függő ősi buza-veléssel, — egy másik darab 9 vekás ugárföld, — és egy darab 3 boglyára való kaszáló. —

e) A' szalontai egyik szöllös kertben lévő egy darab szöllő, hozzá tartozó szüretelő edényekkel, melly árverésre a' t. cz. venni szándékozők meghívatnak. — Kelt Fekete Györösön Junius 17-én 1840.

Sisári Lajos sk.

T. Bihar m. Szalontai járása E. A. Sz. Birája.

(NV. 85.) **GROSZ ISTVÁN** (3. 3.)

Nagy Váradi fűszeres kereskedő Zöldfa utcán, tiszteltetl ajánlja az újonnan érkezett, többféle jeles, hazai és külföldi butellias borait, u. m. valódi francia pezzgő (Crème de Bouzy) 7 ft 30. pesti, Steinbachtól 2 ft 30. Mozel muskotai 3 ft 45. vürczburgi 2 ft 30. Vözlau fehér és veres 1 ft 40. — Aszú szöllő: Tokai valódi 2 ft 30. Ménesi, Ruszti és sz. Györgyi 1 ft. Sopronyi 1 ft 15. — Asztali borok: (N. butellia) Neszmélyi 1 ft 15. Budai és Egri 1 ft. — Ezuttal börtökodik ajánlani mindennemű friss fűszereket, minden rendű czukrot és kávét, Mocca és gyöngy kávét, és újonnan feltalált magyar darált kávét, igen hasznos hazai gyógy ércz vizeket, hazai és bécsi Sztetarin gyerjakat, paplanba való pamutot és többféle jeles hazai szivarokat, mindent a' legutányosabb áron.

(NV. 84.) **Eladó borok** (3. 3.)

NVáradon, Körös utcán Mátyás Márton asztalos mesternél c'következendők találtak. 1837-dik évi 60 kis cseber. — 41-diki 75 cs 42-diki 30 k. cs. 44-diki 82. — 47-diki 70 kis cseber

(D. 54.) **AJÁNLKOZÁS.** (2. 3.)

Egy művelt, és a' szép tudományokban jártas ifjú, ki nem ért, görög, deák 's több nyelveket beszél, egyébberránt jó magyar, ugyszint a' zongora tanításban is kiművelt, kívánna e' tulajdona egyike' vagy másikában, valamely tisztelt családnál, vagy egyes úri személynél magát alkalmaztatni. — E' tárgyban bővebb értesítést ad a' tudakozó intézet. —

50 darab camelia (4.)

mindenik különböző színűek, telyesek és épek. — a' Nagy Váradi tudakozó intézet által, darabja két pengő forintjával kapható. —

(NV. 86.) **Eladó ház.** (2. 3.)

Táblabíró t. Medve Márton urnak sz. Várad Olasziban Apácák utcáján lévő minden tulajdonosi jog átruházatásának akadályaitól ment, jó karban lévő köháza, melly töll szobákkal czélszerűen osztályozva, zöldséges és boros külön száraz pinczékkal, kétféle nyíló üveges ajtókkal 's ablakokkal készült tornáczal, elégtágas udvarral szivatus ivó kúttal és az udvar egyik szögletében helyezett tágos szoba, konyha és kocsi-szinnel ellátott másik köházzal, 's mellett szép gyümölcsös és veteményes kert, mellynek egyik ajtója az ó posta síkatorra nyílik, kedvező feltételek mellett illó áron eladó. — Értekezhetni a' háztulajdonosával.

Az örült
(Eredeti beszély)

L

Éjjel volt, 's a' siri csendet csak a' toronyóra rémes hangja zavarák, midőn a' teljes fényű hold Berotti ügyvéd mosolygó arcát világítja föl a' nagy vendéglo megnylott ajtajában. Mosolygott, mert a' csalfa reménynek fényesb jövőt jóslo mosoját birta alkain; mosolygott, mert ő — ki tegnap minden vagonát, becsületét vesztve, sorsán változtatandó, szép nejének hátra maradt ékszerait, 's vele tán e' letét tette ma koczkára — Még mind eze ideig burhatlan kincset nyert, 's öröm és szerelemtől langzó kebellet sietett most nejéhez, vele örömet, szerencsét megosztani.

Az ablakon átható hold-világ oly kísértetiesen lebegett az ifjú nő szobájában a' barna éjjelen, midőn férje Berotti lábhegyén közeledett a' hold által felvilágosított hó arcához — egy heves esők által akarta ébreszteni ifjú nejét, — a' csók elcsattant: de milly borzalommal vonult hátra Berotti, midőn az ajkakat jég hidegnek érezé, 's perczekig állványt összeformázott kezével, reszkette érinté a' hűlt ereket, a' már nem dobogó szívet.

Világ! világ!! mondá most kétségbe esve sorsa felől, 's lagyszeldire olvadt érzetével — ilyen tehát a te folyásod, milliárd meg milliárd fény pontokat tarsz föl képeden, 's miért? hogy egyenként bemutatva őket léted fő urának: a' fény özönéből örök homályba süjdesd ismét, és mindegy újabb bimbókat fejtis ki sötét kebledből, — igen ez a te folyásod, de még is illy korán, illy viruló szakában az életnek, illy varadulni letörni, 's éjbe, örök éjbe vonni a' virágot: ez nem rendje az elemeknek. De mit, vagy kit vadoljak, a' világot? vagy inkább téged annak teremtetőjé? nem, te ki látó szemekkel hatsz a' legelrejtettebb rőt sötétjébe, bölcsen igazgatsz 's kormányzol mindenedet. En magamat kell tehát vádolnom? úgyvan, én vagyok a' bunös, 's méltán hordom e' kint, mely lázadó vezűvek dül keblemben; melyet mindenhatóságod az igazság kívánatára mért reám, — igen, te a' nőt, ki engem oly hévvel szeretett, ki érttem óriási kinokkal küzdött; míg én bűn tanýává valtházakba tékoztoltam, megszabadítad a' kínzó gyötrelmekről, 's örök nyugtot szerzél nekie, míg felem a' bűnt nyomozó igazság retentő karjai tartak. Igen, én vagyok a' gyilkos! — tettem fojták el a' legdrágább életet! 's itt a' kinok kétszeres rohamától gyötörtetve roskadt össze.

II.

A' toronyör éles sápa éjféltől három órai idő folyásának volt tanúja, a' hajnal azonban nem nyitá föl égen mint máskor rózsás csarnokát; nem, mert a' roppant égűrt korom sötétség borította, csak a' felhők óriási tömegeiből czikázó villám öntvén néha lángszót a' mindenség egyes részein. —

Mint néma sir, állott a' Berotti ügyvéd laka a' sötétség ölen. Ott nyugvék benne vak éjtől födezett az ifjú halott. Ott nyugvék az enyészett rideg karjaira hanyatlottan a' megtört virág. Ott nyugvék a' nő, — szerelemtől lángzó keble halál jegétől hűtetvén. Ott nyugvék viruló korszakában élet nélkül, ott, mert szíve nem volt elég erős leküzdni a' kinok halmazát, mit imádozt férjének vak ösztön szülte szeszéji költének, A' szenvedő, 's várni nem győző szív elsorult, 's egy életet öltött el szerűtával.

Ott feküdt közelébe a' föld porán, öntudatlanul, a' vak szenvedély áldozata, a' férj. Ott feküdt kintól tömpitott érzetével, ott feküdt míg egy földrázó égi dördület hang nem serkenté eszméltre. Borzadálytól összerázkódott tagokkal emelkedett fekhelyéből a' mennydörgés retentő hangzatára Berotti, 's szeretete volna alomnak hinni a' szörnyű valót, — mire kissé segítette is az idő hirteleni változása, a' holdvilágos éj helyett korom sötétségűelte viharos szaklása. — De a' múltaknak ész általi nyomozása csak hamar mindent tisztán látottat vele. Világosan tűnt fel eszébe a' gyászos éjféli, 's tagjai ismét reszkettek, idegei rángatództak, eriben a' vér rendetlen forrongása tolongott, agyában rémek ezer tarka képei keringtenek.

Ily szomorú helyzetben önté el lakát a' villám-tűz fényre, 's szikrazó szemekkel látá közelébe vér szinben a' holt arcot, mint megannyi élő követelőket látta a' falon függő képeket, 's dühösen ragadá, 's szóra el a' múlt estvén nyert kincset.

Itt pénzeket szólt alig halhatón, töltésék meg vele tenyerét a' varszáli romhazakban tüzelgető férjfiaknak, jó erősek, markosok, elég készek nőitök, gyermekeikék meggyilkolására. Jézusok megfeszítése, ha ha ha pénz és vásár... vásár és gyilkos, ... gyilkos és halál. ... De nem! kiallott 's rohant előre dühösen, míg nem neje ágyánál megbottolt — pénzt! vissza a' pénzt! egy drága kenyér falatot érte nőmnek, ahhozott rablók! — vigyék, vigyék — szólt ismét engesztelődvé; a' villám fényénél újra látott nő alak ellágyítván érzetét, — hiszen én olly bődlog vagyok, itt nóm, itt mennyem, mindenem, ha ha ha még haragszik az ég, irigylis sorsomat, ... nem, nem félek én, — 's itt forrón csókolva meg a' halál jegétől fagyott arcot; mint rideg sziklától a' hajós, borzadva vonult attól vissza, 's vad dühvel rohant ki laka ajtaján, a' világosuló szabad légre.

III.

A' zivatáros éj után ragyogva, 's csak kevés arany szegélyű felhő daraboktól kísértetve tűnt fel a' korány, 's mint zúgó szélől tenger moraj zúgiba keletkezett a' korány költtőre városi nép közt. Berotti ügyvéd szerencsétlenségéről a' hír hirtelen szárnyalt tova, 's a' város fő részén ő használtatott legtöbbet beszéd tárgyaúl, mignem a' temetés ideje bekövetkezett.

Sietve tödült a' nép a' harangok bus szavának hallására az egyszerű koporsóhoz, 's benne Berottiné, a' vad sors erejétől megtört, 's hervadt virág a' sir rideg ölbe záratott.

Nem állottak fölülte gyászló rokonok, nem bánat miatt ellágyult férj; de csillogtak a' törött nap sugarokban idegen keblek szánó érzetéből facsart könnyek.

Nem gyászoltak fölülte rokonok: mert ők hevesen, távol, máshon határan szállásoltak. Nem bankódott fölülte férj: mert az örületen, zárva, a' tébolyodottak házában volt.

(Folytatása következik.)

(Rejtettség.)

Pénze van 's egy fillért sem kelt,

A' szárazon időt nem telt

Hamarjában ha keresed,

Naptárban is fellelheted.

N. Váradról. B. P.

Előbbi rejtvény:

Bánat.

Lotterian kijött számok Kassain Jun 17.) 75. (69.) 55. (79.) (47.) — — Budain Jun. 13.) 90. (28.) (26.) 88. (30.)

Szerkeszti 's kiadja Balla Károly. — Nyomatik Debreczenben Tóth Endre által.